

מדינת ישראל
משרד החינוך מנהל פדגוגי,
אגף א' לחינוך מיוחד

בגריות והתאמות לתלמידים חולים

כנס מומחי תחום ילדים חולים במתיא"ות
יישום חוק חינוך חנם לילדים חולים (תשס"א 2001)
שנת הלימודים תשע"ח

8.11.2017

ענת ברטמן - מדריכה ארצית יישום חוק ילדים חולים

תלמידים חולים מאושפזים

תלמידים חולים בביתם

תלמידים לאחר מחלה ממושכת הלומדים בבית הספר

בקהילה

זכאים להבחן במבחני בגרות סטנדרטיים ובהתאם

ללו"ז, שנקבע ע"י משרד החינוך.

ההנחיות מופיעות בחוברת הקמת בסיס הדיווח בחטיבה העליונה

לשנת הלימודים תשע"ח

<http://meyda.education.gov.il/files/MinhalPedagogy/amchi/basisadivua2017.pdf>

אוכלוסיית תלמידים עם צרכים מיוחדים הזכאים להתאמות בדרכי ההיבחנות

• תלמידים במסגרות החינוך המיוחד: תלמידים הלומדים בכיתות חינוך מיוחד בחינוך הרגיל / בבתי הספר לחינוך מיוחד מתוקף החלטת וועדות השמה בכל רצף הלקויות.

• תלמידים עם צרכים מיוחדים עם לקות ששכיחותה באוכלוסייה נמוכה, הלומדים בכיתות רגילות בחטיבות העליונות ונמצאו זכאים להיכלל בתוכנית השילוב ע"י ועדת השילוב המוסדית.

• בקטגוריה זו, נכללים תלמידים עם הלקויות הבאות: שיתוק מוחין ונכויות פיסיות קשות, אוטיזם, מוגבלות שכלית התפתחותית (פיגור בינוני), הפרעות נפשיות, תסמונות/ מחלות נדירות*, כבדי שמיעה וחירשים, לקויי ראייה ועיוורים (תכנית שילוב - הקצאה דיפרנציאלית).

• תלמידים הלומדים במסגרת חינוכית בבית חולים ונבחנים במסגרת זו תחת סמל המוסד של המסגרת החינוכית בבית החולים, במהלך אשפוזם.

הקמת בסיס הדיווח בחטיבה העליונה לשנת הלימודים התשע"ח עמ' 95

המונח **מחלות מיוחדות / מחלות נדירות** הנו מונח המציין מצבים רפואיים שונים כגון מחלות גנטיות, מחלות נדירות ומחלות ניווניות ועוד, אשר אינן נכללות בקטגוריות מוכרות אחרות של המשרד. המחלות המיוחדות סווגו ל 5 קבוצות על פי המאפיינים והאטיולוגיה שלהן: תסמונות גנטיות, מחלות של מערכת העצבים, **מחלות ממאירות והשתלת איברים**, מומים מולדים ומחלות אחרות שלא נכללו באחת מן הקבוצות שתוארו לעיל, כגון קטיעות, מחלות מערכת חיסונית, מחלות כרוניות / דלקתיות, המערבות מערכות שונות: מפרקים (דלקת פרקים, זאבת, קדחת ים תיכונית), מערכת העיכול (כגון: דלקת כיבית של המעים).

תלמיד חולה השוהה בביתו - היבחנות במסגרת ביתית

"במצב בו תלמיד חולה בביתו ואינו מסוגל להיבחן בבית הספר בקהילה בשל מצבו הרפואי, לצורך הבחנות בביתו, על התלמיד והוריו לבקש מבית הספר בקהילה להגיש בקשה להיבחן תחת סמל מוסד בית הספר.

1. בית הספר ידאג לקבלת אישור מהורי התלמיד באמצעות טופס: "ויתור על חיסיון המידע החינוכי לגבי פרטים מזהים לצורך הגשה למבחני בגרות" **נספח כב' - טופס מס' 17**."

2. ביה"ס בקהילה בו לומד התלמיד יפנה לוועדת חריגים באמצעות טופס: "בקשה להיבחנות במסגרת ביתית" **נספח כא' - טופס מס' 16 א'**

אגף א' חינוך מיוחד

נספח כ"ב
טופס מס' 17

לכבוד

סמל מוסד: _____

הנידון: ויתור על חסיון המידע החינוכי לגבי פרטים מזהים לצורך הגשה לבחינות הבגרות

הננו מאשרים בזאת הסרת החסיון החינוכי לגבי פרטים מזהים של בננו/ בתנו

שם: _____ ת"ז: _____ שם ביה"ס בו לומד _____
סמל מוסד: _____

הרשאה זו תקפה אך ורק לצורך פרוצדורות ההגשה לבחינות הבגרות.

ידוע לנו, כי הנתונים הנמסרים ל"מצבת תלמידים" הינם: שם פרטי ומשפחה, מספר תעודת הזהות, סמל מוסד.

מלבד נתונים אלו, לא ימסרו פרטים מזהים נוספים אחרים.

לא תהיה לנו כל טענה או תביעה מסוג כלשהו בהקשר למסירת המידע בהתאם לאמור לעיל.

על החתום:

שם ההורה: _____ ת"ז: _____

שם ההורה: _____ ת"ז: _____

תאריך: _____

תאריך: _____

לכבוד

גב' אהובה סידוף - מנהלת תחום חריגים, לקויי למידה ואוכלוסיות מיוחדות

משרד החינוך, אגף הבחינות

רח' שבטי ישראל 29

ירושלים 91911

פקס 02-5602038

הנדון: בקשה לאישור הבחנות במסגרת ביתית

תאריך עברי:

תאריך לועזי:

התלמיד/ה _____ ת.ז. _____ חולה בביתו החל מתאריך _____
שם ביה"ס בו לומד התלמיד/ה _____ סמל מוסד _____ ישוב _____
מחוז _____

התלמיד מקבל שירותי חינוך בביתו, מתוקף חוק "חינוך חניגם לילדים חולים" 2001 התלמיד עומד לגשת לבחינות בנרות במקצועות:

מקצוע _____ סמל שאלון _____ מועד הבחינה _____

מקצוע _____ סמל שאלון _____ מועד הבחינה _____

מקצוע _____ סמל שאלון _____ מועד הבחינה _____

מצ"ב חוות דעת רפואית מעודכנת מרופא מומחה המעידה כי בשל מצבו/ה הרפואי, התלמיד/ה אינו/ה מסוגלת/ת לעזוב את בית/ה כדי להיבחן בבית הספר שבקהילה (על פי דרישת אגף הבחינות, יש לצרף חוות הדעת הרפואית וכן חייבת להופיע להלן המלצה רפואית על טופס הבקשה).

המלצה רפואית בהתייחס לעזיבת התלמיד/ה את בית/ה לצורך הבחנות בבית הספר בקהילה:

_____
_____
_____

חתימת וחותמת הרופא המאשר: _____

חוות דעת של מנהל/ת המתי"א / מומחה/ית תחום ילדים חולים במתי"א באזור מטריי: (על פי דרישת אגף הבחינות, חוות הדעת של המתי"א חייבת להופיע להלן על טופס הבקשה).

_____
_____
_____

- על מנהל ביה"ס להגיש את הבקשה להיבחנות במסגרת ביתית, **למנהל המתי"א שביה"ס נמצא באזור התמיכה שלו**. במסגרות של מינהל החינוך ההתיישבותי יש להפנות את הבקשות אל הפיקוח על החינוך המיוחד במינהל לחינוך התיישבותי. במסגרות שבפיקוח החינוך המוכר שאינו רשמי- חרדי, יש להפנות את הבקשות אל הפיקוח של המגזר החרדי.
- את הטופס יש להעביר לוועדת חריגים עם **חתימת מנהל המתי"א או מומחית תחום ילדים חולים במתי"א שבדקה את הפניה ומאשרת אותה**. - הבקשה תשלח ע"י בית הספר בקהילה בדואר לכתובת: אהובה סיידוף, רח' שבטי ישראל 29, ירושלים, פקס' 5602038-02.
- ביה"ס בקהילה ידאג להזמנת השאלונים ולבקשת ההתאמות בדרכי ההיבחנות באמצעות מערכת המנב"ס.
- ביה"ס בקהילה ידאג להזמנת משגיחים לקיומה של הבחינה בביתו של התלמיד. בתום הבחינה המשגיח יעביר את מחברת הבחינה לביה"ס בו התלמיד לומד.
- ביה"ס יעביר את מחברת הבחינה בצירוף דו"ח מהלך בחינה ואישור מוועדת חריגים, לתחנת הקליטה.

תלמידים החולים ב"מחלה מתמשכת" זכאים להתאמות בדרכי הבחנות

על בית הספר בקהילה לקיים דיון בצוות רב מקצועי, בנוכחות מומחית תחום ילדים חולים במתי"א.

- יש להתייחס לצרכיו של התלמיד ולרמת תפקודו על סמך המסמכים הבאים:

דוח רופא מעודכן

דוח שמתאר את תפקודי הלמידה במקצועות בהם ניגש התלמיד למבחני הבגרות באותה שנת לימודים.

ביה"ס בקהילה בו לומד התלמיד יפנה לוועדת חריגים באגף הבחינות באמצעות **נספח כד' טופס מס' 19** – "בקשה למערך התאמות בדרכי היבחנות בבחינת הבגרות לילדים חולים ב"מחלה מתמשכת".

בקשה למערך התאמות בדרכי היבחנות בבחינת הבגרות לילדים חולים ב"מחלה מתמשכת"

בכפוף לטופס ויתור על חיסון המידע החינוכי לגבי פרטים מזהים לצורך הגשה למבחני בגרות- טופס מספר 17 (נספח כ"ב בחוברת הקמת בסיס הדיוח לחטיבות עליונות)

תאריך: _____

לכבוד

גב' אהובה סידוף - מנהלת תחום חריגים, לקוי למידה ואוכלוסיות מיוחדות

משרד החינוך, אגף הבחינות

רח' שבטי ישראל 29

ירושלים 91911

פקס 02-5602038

תאריך עברי:

תאריך לועזי:

התלמיד/ה, ת.ז. _____, שם בית הספר שבו התלמיד/ה לומד: _____, סמל המוסד: _____, הישוב: _____

המחוז: _____

1. סיכום המלצות וועדה פדגוגית שהתקיימה בתאריך: _____

---

2. מצ"ב חוות דעת רפואית מעודכת מרופא מומחה המעידה על מצבו/ה הרפואי של התלמיד/ה.

3. חוות דעת מסכמת של מנהל/ת המתי"א / מומחה/ת תחום ילדים חולים במתי"א באזור מגוריו: (על פי דרישת אגף הבחינות, חוות הדעת של המתי"א חייבת להופיע להלן על טופס הבקשה).

חתימה מנהל/ת מתי"א/מומחית תחום המתי"א המאשר: _____

מספר טלפון/נייד של מנהל/ת המתי"א: _____

הצוות הרב מקצועי יגבש החלטה על מתן ההתאמות

בתהליכי (הל"יה) הוראה-למידה-הערכה כולל דרכי היבחנות בעוצמות תמיכה נמוכות בהתייחס לכלל המקצועות, אשר אינן פוגעות בתוכן הבחינה כדלהלן:

- הארכת זמן ואפשרות הרחבת תוספת זמן ל- 50 %

- התעלמות משגיאות כתיב

- שיעתוק

- הגדלת שאלון הבחינה

- דף נוסחאות מורחב במתמטיקה

- הכתבה לבוחן נטרלי

- הקראה

- שימוש במילונית אלקטרונית באנגלית

הצוות הרב מקצועי בהתייעצות / השתתפות מומחה לתחום הלקות במתי"א יגבש החלטה על מתן ההתאמות בתהליכי הלי"ה (הוראה-למידה-הערכה כולל דרכי היבחנות) בעוצמות תמיכה גבוהות יותר כדלהלן :

• **מבחן מותאם או מבחן בעל פה.**

באנגלית- ניתן להבחן בע"פ באמצעות בוחן או באופן מתקשב, עפ"י החלטת הצוות הרב מקצועי. יש להקפיד על הקלדת הקוד של ההתאמה שנבחרה בעת בקשת ההתאמות, בהתאם להנחיות ולל"ז אגף הבחינות.

• מבחן מותאם במקצוע עברית : הבנה, הבעה ולשון

• בחירת חלופות למבחנים, במקצועות בהם התלמיד איננו מסוגל להיבחן בגין השפעתה הישירה של הלקות. בנוסף להתאמות שהובאו לעיל, להלן פירוט ההתאמות הייחודיות ללקויות שיתוק מוחין, נכויות פיזיות קשות, לקות תקשורתית ולקות נפשית.

על הצוות הרב מקצועי בבית הספר לבחון את מידת נחיצותן של התאמות אלה לתלמיד.

התאמות לתלמידים עם הפרעות נפשיות

יש לאפשר נוכחות איש צוות מוכר בחדר הבחינה, אשר אינו מלמד את מקצוע הבחינה, ומהווה מקור תמיכה רגשית עבור התלמיד הנבחן.

להלן תפקידיו:

- יהווה מקור ביטחון והנעה לאורך הבחינה מעצם נוכחותו ובאמצעות מילות עידוד ותמיכה.
- יסייע לתלמיד להתארגן לקראת המבחן, במהלכו ובהגשתו (ליווי לחדר הבחינה, התארגנות עם הציוד, הסבת תשומת הלב לזמן שנותר, הסבת תשומת הלב להערות המשגיחים).
- במסגרת תוספת הזמן הכללית, מאושרת קביעת הפסקות מותאמות לצורך התרעננות וגיוס כוחות מחודשים.
- באנגלית – באם יש צורך, כחלופה למרכיב הבחינה בע"פ, שנדרש בה ריכוז ארגון החשיבה ושטף מילולי יכולה להתבצע ההערכה באמצעות עבודה בכתב, בהתאם למאפייני הנגשת הכתיבה הייחודיים לתלמיד. הציון ידווח על גבי הטופס המיועד לכך.
- לגבי תלמידים, אשר להם קשיים רגשיים ו/או גרפו מוטוריים, יש להרחיב את האפשרות של שימוש במעבד תמלילים (מחשב) יש להגיש בקשה להתאמה זו ע"י פנייה בכתב ליו"ר וועדת חריגים, אגף הבחינות, בהתאם לנהלים וללו"ז. האישור שיינתן מאגף הבחינות יוצמד למחברת הנבדק וישלח למרב"ד.

התאמות לתלמידים עם שיתוק מוחין או נכות פיזית - מוטורית קשה

- יש לאפשר נוכחות איש צוות מוכר לתלמיד בחדר הבחינה, אשר אינו מלמד את מקצוע הבחינה, אך מכיר את דרכי התקשורת החלופית והתומכת, שהותאמו עבור התלמיד הנבחר.

- השאלות תשאלנה על בסיס שאלון רגיל ובמידת הצורך איש הצוות יכתוב את התשובות על גבי מחברות בחינה רגילות. יש להקליד במנב"ס עבור התאמה זו - הכתבה לבוחן נטרלי.

- מתמטיקה- בכל שאלה שבה מצורף שרטוט, ניתן לצלם את השרטוט במספר עותקים . במידת הצורך השרטוט יצולם בהגדלה . הפתרון , על כל שלביו, ייכתב במחברת הבחינה. באם סומנו בשרטוט/ים קווי עזר, אותיות ו/או זוויות, יצורפו כל הדפים של השרטוטים המסומנים למחברת הבחינה.

יש להגיש בקשה להתאמה זו, באמצעות פנייה ליו"ר ועדת חריגים באגף הבחינות, בהתאם לנהלים וללוח"ז אגף הבחינות. מחברת הבחינה תישלח לבדיקה במרב"ד במנה נפרדת . יש לציין על גבי המחברת את מס' העמודים המצורפים.

- במקרה שהתלמיד מתקשה לכתוב באמצעים קונוונציונאליים (עט-נייר) ומתקשה בדיבור, ניתן לאפשר שימוש במקלדת וירטואלית או מקלדת עם לחצנים ייחודיים, או באמצעי הנגשה טכנולוגי אחר אשר הותאם במיוחד עבור התלמיד ע"י הצוות החינוכי. יש לצרף את תוצרי הכתיבה במחשב למחברת הבחינה הרגילה, שתשלח ע"י ביה"ס לתחנת הקליטה אליה שייך ביה"ס.

שימוש באמצעי הנגשה טכנולוגיים והארכת זמן הבחינה יעשה בתיאום עם יו"ר ועדת חריגים - אגף הבחינות, משרד החינוך. התוצר יוצמד למחברת הנבדק בצירוף אישור ההתאמה וישלח למרב"ד.

• הארכת זמן מעבר לתוספת הזמן הכללית, תינתן לתלמידים הזקוקים להאכלה, ו/או למתן תרופות על פי לו"ז, ו/או יציאה לשירותים הדורשת התערבות מסייעת וטיפול. בתום המבחן יש לדווח על גבי הטופס המיועד לכך את שעת סיום המבחן.

• באנגלית – באם יש צורך, כחלופה למרכיב הבחינה בע"פ, המבוסס על שטף מילולי, יכולה להתבצע ההערכה באמצעות עבודה בכתב, בהתאם לעקרונות הנגשת הכתיבה הייחודיים הנדרשים לתלמיד.

פרטי התקשרות רפרנטית מחוזית לילדים חולים

נייד	שם הרפרנטית	שם המפקח המתאם	מחוז
050-6288971	מארי מולא אבו ימן	אדלשטיין צילה	צפון
052-6177615	אתי צדוק	נורית אלעזרי	דרום
052-3554473	גרניט בובליל	ורדה לבנה	חיפה
050-6202911	אורלי שרביט	מירה רוזנבליט	מחוז ירושלים/מנח"י
050-6282579	אורלי שנה	מלכה כאוי	מרכז
054-4483066	שלומית שגיא	פזית דגן	תל אביב
054-8435755	רבקי בר חיים	רעיה לוי גודמן	מגזר חרדי
054-3233424	קטי אבוטביחי	אורנה פרידמן	חינוך התיישבותי

פרטי התקשרות יישום חוק תלמידים חולים באגף לחינוך מיוחד

טלפון	מייל	תפקיד	שם
050-6283678	chayaha@education.gov.il	ממונה על יישום חוק ילדים חולים	גב' חיה הראל
054-6343527	anatbk@education.gov.il	<p>מדריכה ארצית</p> <p>1. מרכזים חינוכיים בבתי החולים</p> <p>2. שעות חולים לתלמידים שחזרו לבית הספר לאחר היעדרות ממושכת</p>	גב' ענת ברטמן
054-8078051	ormey@education.gov.il	<p>מדריכה ארצית</p> <p>1. תלמידים חולים בביתם המקבלים שירות מהזכיין קדימה מדע שלבים</p>	גב' אורנה מידן